

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ Κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΜΑΛΑΜΟΥ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗΝ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ

Ἄνερχόμενος εἰς τὸ ἱερόν τοῦτο τῆς Ἀκαδημίας βῆμα, ἐπιθυμῶ ἐν πρώτοις, Κύριε Πρόεδρε, νὰ εὐχαριστήσω Ὑμᾶς διὰ τοὺς τόσον φιλόφρονας λόγους Σας.

Ἀποτεινόμενος ἀφ' ἐτέρου πρὸς Ὑμᾶς, σεβαστὲ συνάδελφε καὶ Καθηγητά μου, ὁ ὁποῖος μὲ προσφωνήσατε κατὰ τὰ ἀκαδημαϊκὰ θέσμια, ἐπιτρέψατέ μου νὰ Σᾶς ἐκφράσω τὰς πλέον εὐκρινεῖς εὐχαριστίας μου. Τὰς περὶ τῆς δράσεώς μου εὐμενεῖς κρίσεις Ὑμῶν ἀποδίδω εἰς τὰ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν πατρικὰ αἰσθήματα διὰ τῶν ὁποίων μὲ περιεβάλατε ἀπὸ τῆς ἡμέρας πὸν ἦλθατε εἰς Ἀμβουῆρον, προσκεκλημένος τοῦ αὐτόθι Πανεπιστημίου, ὅπου εἰσέτι ἐσπούδαζον.

Ταῦτα ἔκτοτε διαρκῶς μὲ παρηκολούθουν καὶ ἐνεθάρρουν εἰς ὅλα τὰ βήματα τῆς σταδιοδρομίας μου εὐρίσκοντα τὴν κορύφωσίν των σήμερον. Ἐπίσης αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ εὐχαριστήσω θερμότερα ἅπαντας τοὺς ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ συναδέλφους, οἵτινες κατέστησαν δυνατὴν τὴν σημερινὴν ὑποδοχὴν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, ὡς καὶ τὴν Πολιτείαν, ἣτις ἐκύρωσε τὴν ἐκλογὴν μου.

Εἰσερχόμενος εἰς τὸ ἀνώτατον τοῦτο Πνευματικὸν Ἰδρυμα ἔχω ἀπόλυτον ἐπίγνωσιν τῆς βαρείας εὐθύνης τὴν ὁποίαν συνεπάγεται ἡ διακονία εἰς τὸν λαμπρὸν τοῦτον ναόν, θεματοφύλακα τῶν παραδόσεων τοῦ Ἑθνους.

Ἡ συναίσθησις ἀφ' ἐτέρου ὅτι κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, μοναδικὴν ἐν τῇ ζωῇ μου, παρίστανται σεβαστοὶ διδάσκαλοι καὶ τετιμημένοι συνάδελφοι, ἐπανξάνει τὴν συγκίνησίν μου καὶ προσδιορίζει τὰς μελλοντικὰς μου ὑποχρεώσεις.

Ἐπιτρέψατέ μου νῦν νὰ εἰσέλθω εἰς τὸ θέμα τῆς ὁμιλίας μου. Θὰ προσπαθήσω νὰ ἀπαντήσω κατὰ τὸ δυνατὸν εἰς ἀγωνιώδη ἐρωτήματα τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου, ὡς ταῦτα τοποθετοῦνται ἐκ τῆς παντοδυναμίας τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἀναγκαιότητος διαφυλάξεως τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου.

Ὁ ἄνθρωπος, τὸ ἀνώτερον ὄν πὸν ἔπλασεν ὁ Θεός, ἔχει τὸ προνόμιον νὰ διαθέτῃ δύο πνευματικὰς ιδιότητας, νὰ ἀνακαλῇ ἀφ' ἐνὸς εἰς τὴν μνήμην του τὸ παρελθὸν καὶ νὰ πλάθῃ ἀφ' ἐτέρου ὄνειρα διὰ τὸ μέλλον.

Ἴσως εἰς καμμίαν ἄλλην ἐπιστήμην δὲν ἀποδεικνύονται περισσότερον καρποφόροι αἱ δυνατότητες αὗται ὡς εἰς τὴν Ἱατρικὴν.

Ἀναπολῶν τὸ παρελθὸν θὰ σταματήσῃ ὁ Ἱατρός εἰς τοὺς ἱστορικοὺς ἐκείνους σταθμούς, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν ὁρόσημα εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἐπιστήμης του ἐννοῶ τὸν Ἰ π ο κ ρ ἄ τ η ν, τὸν θεμελιωτὴν τῆς Ἱατρικῆς, τὸν Γ α λ η ν ὀ ν,

τὸν συστηματοποίησαντα τὰς ἰατρικὰς γνώσεις τῆς ἐποχῆς του, τὸν *Vesalius*, τὸν πατέρα τῆς Ἀνατομίας, τὸν *Paracelsus*, τὸν μεταρρυθμιστὴν τῆς Ἱατρικῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Ἀναγεννήσεως, τὸν *Harvey*, τὸν ἀποδείξαντα τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος, τὸν *Sydenham*, τὸν Ἄγγλον Ἱπποκράτην μὲ τὴν ὀξεῖαν κλινικὴν παρατήρησιν, τὸν *Morgagni*, τὸν ἐφαρμόσαντα τὴν σύγχρονον νεκροτομὴν καὶ παθολογικὴν ἀνατομίαν, τὸν *Jenner* τέλος, τὸν εἰσηγητὴν τοῦ ἐμβολιασμοῦ, καὶ ἀπὸ τοὺς νεωτέρους ὑποχρεοῦται νὰ σταματήσῃ εἰς τοὺς πρωτοπόρους τῆς Ἀναισθησίας, τὸν *Morton* τῆς Ἀντισηψίας καὶ Ἀσηψίας, τὸν *Semmelweis*, τοὺς θεμελιωτὰς τῶν λοιμωδῶν νόσων *Pasteur* καὶ *Koch*, τὸν ἀνακαλύψαντα τὰς ἀκτῖνας *X Röntgen* καὶ τὸν *Hewes*, τὸν ἐμπνευστὴν τῆς πυρηνικῆς Ἱατρικῆς.

Ἄτενίζων ἐξ ἄλλου πρὸς τὸ μέλλον θὰ συγκεντρώσῃ ὁ Ἱατρός τὴν προσοχὴν του εἰς τὰς προσφάτους νέας ἐξελίξεις καὶ πρὸ παντὸς εἰς ἐκείνας, αἵτινες διαφαίνονται εἰς τὸν ὀρίζοντα, προσδιορίζων τὴν κατεύθυνσιν τὴν ὁποίαν δεόν νὰ λάβῃ ἢ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τέχνη.

Τὸ θέμα, τὸ ὁποῖον προτίθεται νὰ πραγματευθῶ σήμερον ἐνώπιον ὑμῶν, δὲν εἶναι ἀντικείμενον περιορισμένου μόνον ἰατρικοῦ ἐνδιαφέροντος, ἀλλὰ γενικοῦ, διότι ἐμφαντικῶς προβάλλει ἐκ τῆς ἀναποφεύκτου ἀνάγκης μεταρρυθμίσεως τῆς Ἱατρικῆς ἐπιστήμης, μεταρρυθμίσεως ἣτις προώριται νὰ τὴν ἀνακαινίσῃ ἐκ βάθρων καὶ νὰ ὑποκαταστήσῃ τὰς παλαιὰς ἀρχὰς καὶ ἀξιώματά της διὰ νέων, σχεδὸν ξένων συμβόλων καὶ ἀγνώστων τύπων.

Ἀναντιρρήτως διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἐπιβίωσιν εἶναι ὄχι μόνον ἀναγκαῖα ἀλλ' ἐπιβεβλημένη ἢ ἰκανότης προσαρμογῆς εἰς τὰς μεταβαλλομένας συνθήκας τῆς ζωῆς. Ἡ ἀλλαγὴ αὕτη δὲν εἶναι ἄμοιρος κινδύνων δι' ὅσους τὴν ἀποφεύγουν, ἀποτελεῖ ὅμως τὸν πρόλογον ἐνὸς νέου θριάμβου δι' ἐκείνους ποὺ τὴν ἐπιζητοῦν διὰ νὰ τὴν καταστήσουν βιώμα των.

Ἐξέλιξις χωρὶς ἀλλαγὴν δὲν εἶναι δυνατὴ οὔτε ἐπιτρέπεται ἡ ζωὴ μας νὰ χαρακτηρίζεται ἀπὸ μόνιμον ἄπνοϊαν.

Καὶ θὰ συμφωνήσωμεν μὲ τὸν ποιητὴν,

« Κάθε ἐποχὴ εἶναι ἓνα ὄνειρο ποὺ πεθαίνει

ἢ ἓνα ἄλλο ποὺ ἔρχεται νὰ γεννηθῇ ».

Ἡ ἐποχὴ εἰς τὴν ὁποίαν ζῶμεν, ἀνεπανάληπτος εἰς τὸν ἱλιγγιώδη ρυθμὸν τεχνικῆς προόδου, θὰ ἀποτελέσῃ ἀναμφισβητήτως ἓν κορύφωμα ἀνόδου καὶ διὰ τὴν Ἱατρικὴν ἐπιστήμην. Μέχρι τῆς χθές, ἀνίσχυρος πρὸ τῆς νόσου καὶ τοῦ θανάτου, ἐξέρχεται μετ' ἀγωνιώδη προσπάθειαν καὶ ἀσύγκριτον μόχθον πολλῶν ἐτῶν θριαμβεύτρια καὶ νικήτρια εἰς τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν ζωὴν.

Διερωτᾶται τις ὅμως, ἐὰν εἰς τὴν ὀλοκληρωτικὴν ταύτην τῆς ἐπιστήμης ἐπικράτησιν συνεπορεύθῃ ἰσοδυνάμως καὶ ὁ φορέυς τῆς, ὁ Ἴατρος. Μήπως κινδυνεύῃ οὗτος νὰ συνθλιβῇ ὡς ἄτομον καὶ ὡς κοινωνικὴ μονὰς ἀπὸ τὴν παντοδυναμίαν τῆς μηχανῆς ;

Τοῦτο, διότι εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς βαθείας ἀναμοχλεύσεως τοῦ κόσμου εἰς τὴν Ἱατρικὴν πράξιν ὑπεισήληθεν ἤδη καὶ ὄλοεν καὶ εἰς μεγαλυτέραν κλίμακα ἐπιβάλλεται ἡ «μηχανή» καὶ δὴ ὑπὸ δύο ἀπόψεις :

1) ὑπὸ τὴν ἄμεσον σημασίαν τῆς λέξεως. Εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς Ἱατρικῆς ἐπιστήμης ἀποτελεῖ ὁ μηχανικὸς τεχνικὸς ἐξοπλισμὸς τὴν ὑποδομὴν τῆς τελειοποιηθείσης μεθοδολογίας.

2) ἐμμέσως, καθόσον διὰ τῆς χρησιμοποίησεώς της, τῆς μηχανῆς δηλαδή, κατέστη δυνατὴ ἡ διαμόρφωσις νέων ἀντιλήψεων καὶ δυνατοτήτων ἀναφορικῶς ἰδίᾳ μὲ τὰ προβλήματα ποὺ συνδέονται μὲ τὴν ὑγειονομικὴν περίθαλψιν ὑπὸ τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν, τὴν πρόνοιαν τῶν ἀπομάχων, τὴν δημοσίαν ὑγιεινὴν καὶ τέλος τὴν κοινωνικὴν Ἱατρικὴν ὑπὸ τὴν εὐρεῖαν σημασίαν τῆς λέξεως.

Ἡ παρεμβολὴ αὕτη τῆς «μηχανῆς», εἰς τὴν παλαιόθεν ὑφισταμένην σχέσιν Ἱατροῦ πρὸς ἀσθενῆ, ἀνατρέπει τὴν ὑπάρχουσαν ἰσορροπίαν καὶ δημιουργεῖ νέας συνθήκας καὶ σχέσεις.

Τὸ θέμα θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐξετασθῇ καὶ ἀπὸ μιᾶς τρίτης σκοπιᾶς.

Ἡ τεχνολογικὴ ἐξέλιξις μεταβάλλει ριζικῶς τὴν δομὴν τοῦ ζωτικῆς χώρου, ὡς καὶ τὴν μορφήν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Δημιουργεῖται οὕτω τελείως νέον περιβάλλον ἐργασίας, μὲ χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τὴν αὐξησην τῆς πνευματικῆς εἰς βάρος τῆς σωματικῆς ἐργασίας. Ἡ μεταβολὴ αὕτη τοῦ «milieu externe» — ἐξωτερικοῦ περιβάλλοντος — συνεπάγεται πολλὰς δυσμενεῖς ἐπιδράσεις, αἵτινες ὀφείλονται κυρίως εἰς τὴν ρύπανσιν τῆς ἀτμοσφαιρας, τὴν ραδιενέργειαν κλπ., μὲ ἐπακόλουθα τὴν δημιουργίαν νέων προσαρμωστικῶν ἀναδιαρθρωτικῶν τάσεων, τὰς ὁποίας καλεῖται ὁ Ἴατρος ὑπευθύνως νὰ ἐκτιμῆσῃ καὶ ἀντιμετωπίσῃ.

Τὸ θέμα καθίσταται οὕτως ἐξαιρετικῶς εὐρὸν καὶ εἰς ἡμᾶς ἐναπόκειται νὰ τὸ περιορίσωμεν, ἐπικεντρῶντες τὰ ἐρωτήματά μας εἰς ἐκεῖνα τὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα ἄπτονται ἀμέσως τῆς ἱατρικῆς ἀποστολῆς.

Στενῶς συνδεδεμένη μὲ τὴν τεχνολογικὴν ἐξέλιξιν εἶναι ἡ ἀνάγκη μεγαλυτέρας ἐξειδικεύσεως τῶν Ἱατρῶν καὶ ὁ κατατεμαχισμὸς τῶν διαφορῶν κλάδων. Ὁ χειρισμὸς πολυπλόκου μηχανήματος ὡς καὶ ἡ κατάρτισις, εἰς τὴν συναφῆ καὶ διαρκῶς ἐξελισσομένην ἐργαστηριακὴν τεχνικὴν, προϋποθέτει μακροχρόνιον εἰδικὴν ἀπασχόλησιν. Ἐξασφαλίζεται οὕτως ἀναμφισβητήτως ἡ ὑπεροχὴ τοῦ χειριστοῦ εἰς

τὸν συγκεκριμένον τομέα, περιορίζεται ὅμως ἀσφυκτικῶς ὁ χῶρος τῆς ἐπιστημονικῆς του διακινήσεως.

Ἡ συχνὴ ἐναλλαγὴ ἢ ἀποχώρησις ἐξειδικευμένων στελεχῶν ἐκ τοιαύτης νευραλγικῆς θέσεως, δημιουργεῖ ἀνωμαλίαν εἰς τὴν ὅλην λειτουργίαν τῆς κλινικῆς ἢ τοῦ ἐργαστηρίου ἢ ἀκόμη καὶ διακοπὴν ταύτης. Ὅθεν ἀνακύπτει ἡ ἀνάγκη δημιουργίας μονίμων εἰδικῶν θέσεων, οὐχὶ μὲ βραχυχρονίους συμβάσεις, ὡς νῦν συμβαίνει, ἢ καὶ ἀνανεουμένων ἐκάστοτε κατὰ δίμηνα. Τοῦτο δέον νὰ ἀναγνωρισθῆ καὶ νομοθετηθῆ ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων τῆς Πολιτείας.

Περαιτέρω, ὁ ὑψηλῆς ἀποδόσεως μηχανικὸς ἐξοπλισμὸς, ἐκτὸς τῆς ἀρχικῆς μεγάλης δαπάνης ἀποκτήσεώς του καὶ συντηρήσεώς του ὑπὸ εἰδικευμένων τεχνικῶν, δημιουργεῖ τὴν ἀνάγκην διαρκoῦς ἐκσυγχρονισμοῦ φεῦ, εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων, ἀσυγκρίτως δαπανηροτέρου.

Ἀναφέρεται ἐνδεικτικῶς ὅτι τὸ κόστος ἐνὸς βηματοδότου κυμαίνεται περὶ τὰς 15.000 - 35.000 δρχ., ἡ δαπάνη διὰ τὴν αἰμοκάθαρσιν (αἰμοδιάλυσιν) ἐνὸς χρονίου νεφρικοῦ ἀνέρχεται εἰς 300.000 δρχ. τοῦλάχιστον ἐτησίως, ἐνῶ ἡ δαπάνη διὰ τὴν μεταμόσχευσιν νεφροῦ ὑπερβαίνει τὸ ἥμισυ ἑκατομμύριον δρχ.

Δέον νὰ ἀναφερθῆ ἐνταῦθα ὅτι τὰ ἐξοδα νοσηλείας ἀποτελοῦν τὸ ταχύτερον ἀξιανόμενον ποσοστὸν τοῦ δείκτου τῶν τιμῶν τοῦ καταναλωτοῦ. Εἰς τὰς Η. Π. Α. τὰ ἐξοδα νοσηλευτικῆς περιθάλψεως τὸ 1960 ἀνῆλθον εἰς 9.000.000.000 \$, τὸ 1969 εἰς 20.000.000.000 \$, ὑπολογίζεται δὲ ἐτησίᾳ αὔξησις 13,6% μὴ καλυπτομένη διὰ τοῦ πληθωρισμοῦ διὰ τὰ προσεχῆ ἔτη. Δὲν τολμῶ νὰ παραβάλλω ἀριθμοὺς ἀφορῶντας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν πραγματικότητα.

Ἀναγκαστικὴ συνέπεια τούτου εἶναι ἡ διαμόρφωσις νέας ἀντιλήψεως νοσοκομειακῆς ὁργανώσεως, συνισταμένη εἰς τὴν ἴδρυσιν νοσηλευτικῶν κέντρων ὑψηλῆς τεχνολογικῆς στάθμης. Διὰ τούτων θὰ καλύπτονται μὲν αἱ ἀπαιτήσεις τῆς ἐπιστημονικῆς προόδου, θὰ ἀποφεύγονται ὅμως συγχρόνως αἱ ἄσκοποι δαπάναι καὶ ὁ κατατεμαχισμὸς τῶν προσπαθειῶν, τὸν ὁποῖον συνεπάγεται ἡ λειτουργία πολλαπλῶν μονάδων συναφοῦς κατευθύνσεως, ἰδίως εἰς μικροτέρας καὶ ὀλιγώτερον πλουσίας χώρας.

Διὰ τῆς εἰσόδου τῆς τεχνικῆς εἰς τὴν σύγχρονον Ἱατρικὴν ἀναδιαρθροῦται ὄχι μόνον ἡ ἐπιστημονικὴ Ἱατρικὴ καὶ αἱ μέθοδοί της, ἀλλὰ καὶ ὁ ὑπ' αὐτῆς ἐξηρημένος γενικὸς Ἱατρός, ὅστις θὰ ἐξουσιάζεται προοδευτικῶς πλέον ὑπὸ τῶν ὑπερεξειδικευμένων συναδέλφων του, μὲ ἀποτέλεσμα τὸν παραμερισμὸν του ἢ καὶ τὴν ὀριστικὴν του ἐξαφάνισιν.

Ὅθεν ἀνακύπτει ἀμέσως τὸ ἐρώτημα κατὰ πόσον δικαιολογεῖται ἡ ὑπαρξις τοῦ γενικοῦ Ἱατροῦ καὶ ἐπὶ καταφατικῆς ἀπαντήσεως ποία θὰ εἶναι ἡ ἀποστολὴ

του ; Ἄς μὴ λησμονηθοῦν τὰ πλεονεκτήματα τοῦ οἰκογενειακοῦ Ἱατροῦ, γνώστου ὄλων τῶν συνθηκῶν, ἀτομικῶν, οἰκογενειακῶν καὶ κοινωνικῶν τοῦ ἀσθενοῦς του.

Ἐτερον προκῦπτον πρόβλημα ἐκ τῆς ἀναγκαστικῆς διασπάσεως τῆς Ἱατρικῆς εἰς ἐπὶ μέρους κλάδους εἶναι ποῖος θὰ ἀναλάβῃ τὸν συντονισμὸν καί, ὄλως εἰδικώτερον, τὸν συντονισμὸν τῶν μεθόδων.

Ἐδρισκόμεθα εἰσέτι εἰς τὴν ἀρχικὴν φάσιν μιᾶς νέας Ἱατρικῆς, τῆς ὁποίας ἡ δυναμικὴ ἐξέλιξις μόλις τώρα ἀρχίζει νὰ διαφαίνεται εἰς τὸν ὀρίζοντα.

Ἡ Ἱατρικὴ τῆς σήμερον, ἀκολουθοῦσα τὴν προτροπὴν τοῦ Claude Bernard, στηρίζεται εἰς τὴν ἐργαστηριακὴν ὑποδομὴν, ἣτις ἀφειδῶς παρέχεται ὑπὸ τῆς τεχνολογικῆς ἐξελίξεως καὶ εἰς τὸ κριτικὸν πνεῦμα τοῦ κλινικοῦ Ἱατροῦ καὶ ἐρευνητοῦ οἵτινες μόνοι κατέχουν τὴν γνῶσιν καὶ τὴν συνείδησιν τῆς γνώσεως.

Ἡ ἐξέλιξις τοῦ ἐργαστηρίου, τὸ ὁποῖον ραγδαίως ἀναπτύσσεται, ἐπιφορτίζει τὸν εἰδικὸν ἐπιστήμονα εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε δέον νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν βοήθειαν τῆς μηχανῆς.

Ἐννοῶ σαφῶς τὴν ἐπιστράτευσιν καὶ χρησιμοποίησιν τοῦ ἠλεκτρονικοῦ διερευνητοῦ, ὅστις εἶναι εἰς θέσιν κριτικῶς νὰ ἐπιλέγῃ καὶ συντονίζῃ, ἀποκαλύπτων σφάλματα καὶ κατατάσσων τὰ εὐρήματα εἰς γενικώτερα σχήματα.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἄς θέσωμεν τὸ ἐρώτημα· εἶναι εἰς θέσιν ἡ μηχανή, δύναται ὁ computer, νὰ μᾶς παράσχῃ τὴν βοήθειαν τὴν ὁποίαν ἐναγωνίως ἀναμένομεν ;

Βασικὴ προϋπόθεσις χρησιμοποίησεώς του εἶναι ἡ γνῶσις ὅτι οὗτος ἐν τελευταία ἀναλύσει θέλει ὑποκαταστήσῃ τὴν Ἱατρικὴν τέχνην, ἥτοι τὴν πείραν ἣτις ἀποκτᾶται διὰ παρατηρήσεως τῆς φύσεως καὶ ἐξαγωγῆς λογικῶν συμπερασμάτων.

Ἡ Διάγνωσις, ἣτις εἶναι κυρίως ἀναλυτικὴ τέχνη, χαρακτηρίζεται βασικῶς ὡς λογικὴ ἐπεξεργασία, ἣτις ὑπόκειται εἰς μαθηματικὴν σκέψιν καὶ συνεπῶς συνιστᾷ κατάλληλον πεδῖον διὰ τὸν ἠλεκτρονικὸν διερευνητήν.

Διὰ τοῦ σχηματισμοῦ μιᾶς λογικῆς διατάξεως καὶ τροφοδοτήσεως τοῦ computer διὰ τῶν διαφόρων στοιχείων τίθενται μία ἢ καὶ περισσότεραι διαγνώσεις, κατατάσσονται εἴτα κατὰ σειρὰν πιθανότητος καὶ ἐπισημαίνεται ποῖαι ἐπιπρόσθετοι ἐργαστηριακαὶ ἐξετάσεις κρίνονται ὡς ἀπαραίτητοι, τοῦ Ἱατροῦ διατηροῦντος τὴν τελικὴν πρωτοβουλίαν ἐπεμβάσεως.

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προτύπου τῆς Σχολῆς τῆς Βιέννης καὶ τῇ βοήθειᾳ τῆς Ἀλγέβρας τοῦ Bool ὁ διερευνητὴς εἶναι σήμερον εἰς θέσιν εἰς τὸ ἥμισυ τῶν περιπτώσεων νὰ θέσῃ μετὰ δύο διαδρομὰς σαφῶς καὶ ὀρθῶς τὴν διάγνωσιν, ἐνῶ θὰ ἀπαιτηθοῦν ἐπιπρόσθετοι διαδρομαὶ διὰ τὸ ἕτερον ἥμισυ. Τὸ ποσοστὸν ἐπιτυχίας

υπολείπεται σήμερα κατά τι τοῦ ἀντιστοίχου ἐνὸς καλοῦ εἰδικοῦ, ἀλλ' αὖριον, μὲ τὴν βελτίωσιν τῶν μηχανημάτων, τῶν προγραμμάτων καὶ τῶν τεχνικῶν, θὰ ὑπερέχη.

Κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη θὰ διευρυνθοῦν διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν ἠλεκτρονικῶν διερευνητῶν σημαντικῶς αἱ διαγνωστικαὶ δυνατότητες, ἰδίᾳ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν νέων νοσολογικῶν ὄντοτήτων κεντρικῆς παθογενετικῆς ἀρχῆς. Ἡ ἀκριβῆς ἀνάλυσις, ἐκτίμησις καὶ ἐρμηνεία τῶν διαφόρων στοιχείων δικαιολογεῖ ἀπολύτως τὴν ἔνταξιν τοῦ computer εἰς τὰ ἐρευνητικὰ προγράμματα τῆς σήμερον καὶ τοῦ μέλλοντος.

Ἀλλὰ καὶ εἰς ἓνα ἄλλον τομέα κρίνεται ἀποφασιστικῆς σημασίας ἡ παρέμβασις τοῦ computer. Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἱατρικῆς μετατοπίζεται σήμερον ἐκ τῆς μεμονωμένης θεραπευτικῆς παρεμβάσεως πρὸς ἓνα κύκλον δραστηριότητος, τοῦ ὁποίου κῆριον χαρακτηριστικὸν εἶναι ἡ προληπτικὴ ἐπιτήρησις τῆς Δημοσίας ὑγείας. Ἐνωῶ κυρίως τὰ Προγράμματα Ἐπιλογῆς (Screening), διὰ τῶν ὁποίων ἐκ μεγάλων ομάδων πληθυσμοῦ ἀνακαλύπτονται καὶ διαχωρίζονται οἱ ὑποψήφιοι, οἵτινες θὰ νοσήσουν ἐκ κληρονομικῶν νόσων ὡς τοῦ διαβήτου, τῆς στεφανιαίας νόσου ἢ καὶ ἄλλων.

Ἡ κυριαρχία τῆς μηχανῆς συμπαρακολουθεῖται ἀναποφεύκτως ἀπὸ τὴν παντοδυναμίαν τῆς γραφειοκρατίας, μὲ συνέπειαν τὴν μετατροπὴν τῆς ὑφισταμένης ἄλλοτε προσωπικῆς σχέσεως μεταξὺ τοῦ Ἱατροῦ καὶ τοῦ ἀσθενοῦς του εἰς ἀπόρροπον τοιαύτην. Καλύπτεται οὕτως ὁ εἶς πόλος, ἡ ἀσθένεια δηλονότι, καὶ παραβλέπεται ὁ ἕτερος, ὁ ἀσθενής, ἰδίως ὅταν ἀναλογισθῇ τις ὅτι τὰ 50% τῶν παθολογικῶν νοσοκομειακῶν κλινῶν σήμερον καταλαμβάνονται, ὡς εἶναι στατιστικῶς ἀποδεδειγμένον, ὑπ' ἀσθενῶν μὲ λειτουργικὰς διαταραχάς, διότι ὡς γνωστὸν ἡ νόσος δὲν ἀποτελεῖται ἐξ ἀθροίσματος ποικίλων συμπτωμάτων, ἀλλὰ συνιστᾷ σύμπλοκον ἀντίδρασιν, τῆς ὁποίας αἱ συνιστῶσαι δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ διαχωρισθοῦν, καθ' ὅσον ἐπεκτείνονται εἰς τὸν προσωπικόν, οἰκογενειακὸν καὶ κοινωνικὸν χῶρον ἐνὸς ἐκάστου. Πῶς θὰ καλυφθῇ ὁ τομεὺς οὗτος ὑπὸ τῆς μηχανῆς;

Ἡ βαθυτέρα δομὴ τῆς Ἱατρικῆς δεόν νὰ παραμείνη παρὰ τὴν τόσον ραγδαίαν μεταβολὴν τῆς ἐξωτερικῆς φυσιογνωμίας της ἀναλλοίωτος.

Ὁ νοσῶν ἄνθρωπος καὶ τὰ προβλήματα του, θὰ προσδιορίζουν πάντοτε τὴν ὑφὴν τῆς Ἱατρικῆς Ἐπιστήμης καὶ θὰ τὴν ἐπιφορτίζουν μὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παραμείνη βαθύτατα «ἀνθρωπιστικὴ» καὶ ἀμετακινήτως «ἠθικὴ» εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἀτόμου, ἐνὸς ἐκάστου ἀτόμου.

Πόσον δίκαιον εἶχεν ὁ Corvisart, ὁ ἱατρὸς τοῦ Ναπολέοντος, λέγων : *il n'y a pas de maladies, il n'y a que des malades.*

Διὰ τοῦτο νὰ θυσιάσῃ τις εἰς τὴν οὐτοπιστικὴν ἱκανοποίησιν μιᾶς μηχανογραφικῆς ὀργανώσεως τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν τῶν ἀσθενῶν ἢ τὴν συναίσθησιν τῆς προσωπικῆς ἐθύνῃς τῶν Ἱατρῶν θὰ ἦτο πλάνη, νὰ ἀγνοήσῃ τις ὁμως τὴν οὐσιώδη ὑπόστασιν τῆς Ἱατρικῆς καὶ νὰ τὴν ἐντάξῃ εἰς διοικητικούς ὀργανισμούς, θὰ ἦτο ἔτι βαρύτερον σφάλμα.

ἌΟ διαχωρισμὸς τῶν Ἱατρῶν εἰς δύο κατηγορίας, στενῶς μὲν συνεργαζομένων, μὲ σαφῶς ὁμως κεχωρισμένας δικαιοδοσίας φαίνεται ἀναπόφευκτος : Ὁ Ἱατρός, μὲ τὴν λίαν ἐξειδικευμένην κατάρτισιν ἀφ' ἐνὸς καὶ ἀφ' ἐτέρου ἐκεῖνος, ὅστις συνεχίζει τὴν παράδοσιν τοῦ παλαιοῦ Ἱατροῦ καὶ ὁ ὅποιος θὰ ὀδηγήσῃ τὸν πάσχοντα διὰ μέσου τοῦ λαβυρίνθου τοῦ τεχνικοῦ μας κόσμου, θὰ τοῦ παρασταθῇ καὶ θὰ τὸν συνδράμῃ ὡς ὀδηγὸς καὶ βοηθὸς του εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς. Ἴδον ἢ ἀπάντησις εἰς τὰ δύο ἀρχικῶς τεθέντα ἐρωτήματα.

Ἀποτελεῖ διὰ τοῦτο ἱστορικὴν ἐπιταγὴν τῆς ἐποχῆς μας ὁ κλινικὸς Ἱατρός νὰ διενεργῇ τὴν βᾶσιν τῆς ἐπιστημονικῆς του συγκροτήσεως, παραλλήλως δὲ ὁ ἐρευνητὴς νὰ εὐρίσκειται εἰς στενὴν ἐπαφὴν μὲ τὰ προβλήματα τῆς κλινικῆς Ἱατρικῆς. Ἡ ἀρμονικὴ καὶ σύμμετρος συνεργασία κλινικοῦ καὶ ἐρευνητοῦ θὰ ἐξασφαλίσῃ τὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν ἐπιτυχίαν.

Ὅθεν ἀνάγκη εἶναι ὅπως αἱ Ἱατρικαὶ Σχολαὶ προσαρμόσουν εἰς τὸ ἄμεσον καὶ ἀπώτερον μέλλον πρὸς τὰς κατευθύνσεις ταύτας τὰ ἐκπαιδευτικὰ των προγράμματα.

Τὸ μέλλον τῆς ἐπιστήμης μας δύναται νὰ θεμελιωθῇ μόνον δι' ἀναζητήσεως τῆς χρυσῆς τομῆς καὶ καθορισμοῦ ἀρμονικοῦ μέτρου μεταξὺ τῶν ἀκραίων σημείων.

Παρὰ τὰς σημειωθείσας ἐπιτεύξεις πολλοὶ ὀμιλοῦν σήμερον διὰ τὸ τεχνολογικὸν χάσμα, τὸ «management gap», διὰ τὸ πλημμελὲς σύστημα πληροφοριῶν ἐφ' ὧν τῶν τομέων, οὐδεὶς ὁμως ὀμιλεῖ διὰ τὸ χάσμα τοῦ μέλλοντος· καὶ ὁμως τοῦτο ἀποτελεῖ κενόν, ἀπροσδιορίστου ἐκτάσεως, τὸ ὅποιον ἐκ προοιμίου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀγνοηθῇ ἢ παραμερισθῇ.

Δέον νὰ ἐπιστρατευθοῦν ὅλα τὰ ἐπιστημονικὰ μέσα διὰ νὰ συνδεθοῦν αἱ μελλοντικαὶ ἐξελίξεις μὲ τὰ δεδομένα τῆς σήμερον καὶ διὰ νὰ ἀποκτήσωμεν τοιοῦτοτρόπως εὐρύτεραν ἀντίληψιν τῆς καταστάσεως κατὰ τὴν τρέχουσαν περίοδον μετασχηματισμοῦ.

Δικαιολογεῖται ἢ προφητεία ὅτι εἰς τὸν τομέα τῶν λοιμώξεων κατὰ τὸ 2.000 ἔτος, αἱ νόσοι, αἱ ὀφειλόμεναι εἰς μικρὸβια, πρωτόζωα καὶ ἴσως ἰούς, θὰ ἐκλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ φοιτητοῦ τῆς Ἱατρικῆς ὡς ἐξωτικά περιέργα ἱστορικοῦ μόνον ἐνδιαφέροντος. Βεβαίως μὲ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν «παλαιῶν νόσων» — ἢ συμβολῇ

των βιοθεραπευτικών είναι ένταυθα αποφασιστικής σημασίας — θα αναφανούν ίσως νέαι τοιαῦται.

Αἱ νόσοι φθορᾶς, ὡς ἡ ἀρτηριοσκληρυνσις, αἱ ψυχικαὶ νόσοι καὶ αἱ νευροδυστροφίαι, θὰ ἀδξηθοῦν μὲ λογικὴν συνέπειαν τὴν ριζικὴν ἀλλαγὴν εἰς τὴν διάρθρωσιν τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ πλανήτου μας. Τὴν γήρανσιν ταύτην τοῦ πληθυσμοῦ, μὲ τὰς συνεπαγομένας κοινωνικὰς ἐπιπτώσεις, καλεῖται ἡ Ἱατρικὴ τῆς σήμερον καὶ τῆς αὔριον νὰ ἀναστείλῃ ἐπιβραδυντικῶς.

Ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς βιοχημικῆς τεχνικῆς καὶ τῆς ἐντάξεως νέων τεχνικῶν συστημάτων εἰς τὴν Κλινικὴν, τοῦ προγραμματισμοῦ ἐκσυγχρονισμένων νοσοκομειακῶν μονάδων, τῆς βελτιώσεως τῆς ὑγειονομικῆς περιθάλψεως, ἡ περίοδος 1970 - 1980 θὰ ἀποτελέσῃ τὴν κρίσιμον δεκαετίαν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ τεθοῦν αἱ βάσεις διὰ τὴν ἐπομένην χιλιετηρίδα.

Μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1968 - 1973 ἀναμένεται δεκαπλασιασμός τῶν ἐπενδύσεων εἰς *computer*. Ὑπολογίζεται ὅτι αἱ ἐργαστηριακαὶ ἐξετάσεις διπλασιάζονται ποσοτικῶς ἀνὰ δετίαν, ὁ δὲ ἀριθμός των θὰ τριακονταπλασιασθῇ μέχρι τοῦ 1980 ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1950.

Μὲ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς τεχνικῆς εἰς ὄλους τοὺς τομεῖς τῆς Ἱατρικῆς εἰσερχόμεθα εἰς μίαν σύνθετον ἀπὸ ἱατροκοινωνικῆς ἀπόψεως ἐποχὴν καὶ δὴ ὑπὸ τριπλῆν ἔννοιαν.

1) Τὰ μέσα γίνονται πολυπλοκώτερα καὶ δαπανηρότερα.

2) Ὁ ἄνθρωπος καθίσταται ὁλοὲν ἀπαιτητικώτερος, περισσότερον εὐπρόσβλητος, περισσότερον ἐξηρημένος.

3) Αἱ σχέσεις τόσον τοῦ ὕγιους, ὅσον καὶ τοῦ ἀσθενοῦς γίνονται πλέον πολύπλευροι, πλέον πολυδύναμοι καὶ διαφορούμενοι.

Προκύπτει ὡς ἐκ τούτου ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη διὰ μίαν νέαν θεωρίαν, ἣτις θὰ προσδώσῃ εἰς τὴν Ἱατρικὴν τῆς αὔριον τὴν ἐπιστημονικὴν τῆς βάσιν καὶ τὴν μελλοντικὴν τῆς κατευθυντήριον γραμμὴν. Θὰ ἀποτελέσῃ αὕτη τὴν ὑποδομὴν τοῦ ἐπικαίρου θέματος τῆς ἀναδιάρθρωσεως τῆς Ἱατρικῆς. Αὕτη προϋποθέτει τρεῖς ἱστορικὰς διαστάσεις. 1) Τὴν ἀνατολὴν ἐνὸς νέου συστήματος, 2) τὴν κατακρήμνισιν τοῦ παρελθόντος, τοῦ πεπαλαιωμένου καὶ 3) τέλος αὐτὸν τοῦτον τὸν μηχανισμόν τῆς μετατροπῆς καὶ τοῦ μετασχηματισμοῦ, ὅποτε παραμένει βεβαίως πρὸς συζήτησιν κατὰ πόσον ἡ ἀναδιάρθρωσις αὕτη εἶναι τελείως τυχαία ἢ ὑπόκειται εἰς ἐπιστημονικῶς καθωρισμένους φυσικοὺς νόμους.

Εἷς ὑπερσύγχρονος συγκερασμός, ἐν εἶδος «*Ars combinatoria*» μεταξὺ τῆς Ἱατρικῆς, Ψυχολογίας καὶ Κοινωνιολογίας, μὲ κεντρικοὺς πόλους τὴν Πρόληψιν

καὶ τὴν Ἀποκατάστασιν θὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν πεπαλαιωμένην Θεραπευτικὴν Ἱατρικὴν.

Ἡ κρίσιμος αὕτη περίοδος τοῦ ἔτους 2.000 θέτει τὸ ἀναπόφευκτον πρόβλημα. Θὰ ζήσωμεν, ἐπιθυμοῦμεν νὰ ζήσωμεν, δυνάμεθα νὰ ζήσωμεν εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς τεχνολογικῆς παντοδυναμίας ;

Μὲ τὸ βασικὸν τοῦτο πρόβλημα συνδυάζεται τὸ ἀποφασιστικῆς σημασίας ἐρώτημα, κατὰ πόσον ἡ κοινωνία ἐν τῷ συνόλῳ της εἶναι διατεθειμένη, εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ἀνυψώσεως τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου, νὰ ἀκολουθήσῃ ρεαλιστικότεραν τακτικὴν καὶ νὰ θέσῃ οὕτω τὰ θεμέλια τῆς οἰκονομικῆς συγκροτήσεως, ὑποβαλλομένη εἰς τὰς ἀπαραιτήτους θυσίας.

Ἔτερον ἐρώτημα : Κατὰ πόσον αἱ ἐπιστῆμαι, μετὰ τὸν κατακερματισμὸν των εἰς ὑποειδικότητα, δύνανται νὰ προσφέρουν τὴν ὀλοκληρωτικὴν δημιουργικὴν βάσιν ἣτις θὰ ἐπιτρέψῃ τὸν σχεδιασμὸν τοῦ μέλλοντος.

Ὁ Osswald Spengler ἐχαράκτηρισε τὴν πτώσιν τῆς Δύσεως μὲ τὴν φράσιν : «*ducunt fata volentem, nolentum trahunt*»). Κινδυνεύουν τὰ Πανεπιστήμια νὰ χαρακτηρισθοῦν παρομοίως ; Ἐνθυμίζον πρόγονοι ἐτοίμοι νὰ ὑποστοῦν τὴν ἐπίθεσιν τῶν σταυροφόρων τοῦ Μεσαίωνα ; Ποία θὰ εἶναι ἡ εἰκὼν τῶν Πανεπιστημίων κατὰ τὸ ἔτος 2.000 ;

Προβλέπονται αἱ «Πόλεις Πανεπιστήμια» ἢ καὶ «Δορυφόροι Πόλεις» εἰς τὰς ὁποίας θὰ ἔχουν εἰσέτι κάποιαν θέσιν αἱ παλαιαὶ ἀρχαὶ τῆς ἀμιγυῶς Πανεπιστημιακῆς διδασκαλίας, ἀναποφεύκτως ὅμως ἠναγκασμένοι νὰ συνδυασθοῦν μὲ οἰκονομικοὺς σχηματισμοὺς καὶ πολυσχιδῆ τεχνικὰ ἐρευνητικὰ συστήματα.

Ὀλόκληρον τὸ ἐκπαιδευτικὸν καὶ ἐρευνητικὸν σύστημα εἰς μίαν τοιαύτην «Μεγαλούπολιν» δύνανται μόνον ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς «Big Science» νὰ νοηθῇ καὶ νὰ συντηρηθῇ μὲ τὰς μεθόδους ταύτης.

Πρόεδροι τῶν Πανεπιστημίων, Διοικητικοὶ Διευθυνταὶ τῶν Ἱατρικῶν Κέντρων, τεχνικοὶ τῶν computers καὶ ἐπιστημονικοὶ Managers θὰ ἀποτελοῦν ἐν εἶδος Διευθυντηρίον, ὑπερτεχνοκρατικῆς συνθέσεως, τὸ ὁποῖον θὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν ἀρχέγονον συλλογικὴν ὁργάνωσιν τοῦ παλαιοῦ καὶ σεβασμίον «*Universitas Magistrorum et Discipulorum*».

Κατὰ λογικὴν συνέπειαν, αἱ παλαιαὶ Σχολαὶ δὲν θὰ ἔχουν εἰς τὸν νέον τοῦτον τύπον Πανεπιστημίου τὸν χαρακτῆρα τῶν κλειστῶν ὁμάδων καὶ στεγανῶν διαμερισμάτων.

Θὰ πρέπει κυρίως, πέραν τῆς δημιουργίας λειτουργικῶν γεφυρῶν πρὸς ἄλλας ἐπαγγελματικὰς δραστηριότητας, νὰ ἀναζητηθῇ ὁ ἀνώτατος συντονιστικὸς φορεὺς, φορεὺς ὑψηλῆς διανοητικῆς συγκροτήσεως.

Μήπως όμως πρέπει να διερωτηθῆ τις, πῶς εἰς τὴν πατρίδα μας θὰ ὀλοκληρωθοῦν ταῦτα ; Βεβαίως κατεχόμεθα ἀπὸ τὴν πρόθεσιν τοῦ προγραμματισμοῦ, τῆς ὀργανώσεως, τῆς συλλογικῆς ἐργασίας, τῆς ἐλλείψεως γραφειοκρατίας, ἀλλ' ἴσως ἡ σπουδὴ μας οὐχὶ σπανίως νὰ περιορίζεται εἰς ἐξαγγελίας, καὶ μόνον, μεταρρυθμίσεων καὶ δημιουργικῶν ἔργων.

Ἡ Ἱατρικὴ τῆς σήμερον εὐρίσκεται ἀληθῶς, μετὰ τὸν βιβλικὸν σεισμὸν τῶν παραδόσεών της, εἰς ἀποφασιστικὴν καμπὴν μὲ τὴν ἀνατέλλουσαν νέαν ἐποχὴν.

Ὡμιλήσαμεν διὰ τὴν κρίσιν τῆς Ἱατρικῆς καὶ τὴν ἀναγκαίαν ἐπανάστασιν. Ποίαν μορφήν ὅμως δέον νὰ λάβῃ αὕτη σήμερον ; Εἰς πᾶσαν ἀμερόληπτον ἀνάλυσιν τῆς θέσεως μιᾶς Ἐπιστήμης, εἰς τὴν διαδρομὴν τοῦ χρόνου, συναντᾶ τις μίαν ἀνεγνωρισμένην θεωρίαν ἢ ἓν παράδειγμα. Ἡ ἔκτασις τῆς κρίσεως θὰ ἐπισημάνῃ πρωτίστως καὶ τὴν ὥραν τῆς ἀλλαγῆς. Ἡ νέα θεωρία θὰ ἀποτελέσῃ τὴν ἄμεσον λύσιν τῆς ὑφισταμένης κρίσεως καὶ τὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ δίλημμα.

Αἱ παλαιαὶ θεωρίαι δέον νὰ δώσουν τὴν θέσιν των εἰς τὴν νέαν μόνον, ἐὰν αὕτη σαφῶς ὑπερέχῃ τούτων. Θὰ μᾶς φέρῃ ἡ νέα θεώρησις τῆς ζωῆς ἐγγύτερον πρὸς τὴν ἀλήθειαν ; Ζῶμεν, ὅπως ἐπιγραμματικῶς ἐλέχθη ὑπὸ τοῦ Einstein, «εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν τελειῶν μέσων καὶ τῶν συγκεχυμένων σκοπῶν».

Μόλις ἔχομεν ἀνακαλύψει τὸν κόσμον, καὶ τὰ διαστημόπλοια Ἀπόλλων 11- 15 μᾶς ἔφεραν εἰς τὴν Σελήνην. Μᾶς ἀναμένει πρὸς διερεύνησιν τὸ νέον («Σύμπαν»), ἢ «ἐσωτερικὴ πλευρὰ τῆς φύσεως», τὸ βασίλειον τῆς «Ψυχῆς» μὲ τὰς διαστάσεις τοῦ βάθους.

Θὰ πρέπει νὰ παραμείνωμεν εἰσέτι εἰς τὴν φάσιν τοῦ πειραματισμοῦ. Ἡ Ἱατρικὴ, ἴσως τὸ μεγαλύτερον ἐπίτευγμα τῆς ἀνθρωπότητος, δὲν ἔχει εἰσέτι πλήρως διερευνηθῆ. Τοῦλάχιστον οὕτως ἠθέλησε νὰ τὴν ἴδῃ ὁ Hufeland, «ὡς τὸ πείραμα διὰ τοῦ ὁποίου θὰ διευκρινίσωμεν τὴν ζωὴν κατὰ βάθος, ἀπαλλάσσοντες αὐτὴν ἀπὸ τὰς πλάνας».

Ἀναμφισβητήτως ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ἱατροῦ εἶναι συνδεδεμένη ἀναποσπᾶστος μετὰ τῆς εὐθύνης τὴν ὁποίαν ὑπέχει οὗτος διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς ζωῆς τῶν συνανθρώπων του, παλαιῶν ἐναντίον τῆς ἀσθενείας καὶ τοῦ θανάτου καὶ ἐπιδιώκων τὴν βελτίωσιν ταύτης εἰς τὴν μορφήν καὶ τὸ περιεχόμενον.

Ἀκριβέστερον διὰ τὸν Ἄνθρωπον - Ἱατρὸν ἢ ἐπιταγὴ αὕτη δέον νὰ εἶναι ταυτόσημος μὲ τὰς ἰδίας περὶ ζωῆς ἀρχάς του καὶ νὰ συμπίπτῃ μὲ τὴν προσωπικὴν του τοποθέτησιν εἰς τὸν κόσμον εἰς τὸν ὁποῖον ζῆ. Μόνον τότε θὰ δυνηθῆ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἀποστολήν του καὶ νὰ προσδώσῃ εἰς τὸν ἀσθενῆ τὴν ἀξίαν τὴν ὁποίαν ἔχει.

Ποία είναι όμως η έννοια, ή μορφή τῆς ζωῆς τὴν ὁποίαν καλεῖται νὰ προφυλάξῃ καὶ νὰ διατηρήσῃ ὁ Ἴατρος ;

Παρακάμπτοντες τὸν σκόπελον τῶν θεωριῶν περὶ προελεύσεως τῆς ζωῆς διὰ φυσικῶν μέσων, ἄς ἐπικεντρώσωμεν τὴν προσπάθειάν μας εἰς τὴν διάκρισιν μεταξὺ «ζωῆς» ἀπλῶς καὶ «ἀνθρωπίνης ζωῆς» εἰδικώτερον.

Ἐμφότερα θὰ μᾶς ἀπασχολήσουν.

Διὰ τῆς «Κυβερνητικῆς» Ἐπιστήμης, ἣτις ὡς γνωστὸν ἀσχολεῖται μὲ τὰ συστήματα ἐλέγχου καὶ ἐπικοινωνιῶν τόσον τῶν ἐμβίων ὄντων ὅσον καὶ τῶν μηχανῶν, ἐπεχειρήθη ἐν τῷ συνόλῳ ἡ ἐρμηνεία τῆς ζωῆς καὶ ἡ ἀνέυρεσις κοινῶν σημείων ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύστασιν καὶ τὴν ἀντίδρασιν τούτων.

Εἰς τὴν «Κυβερνητικῆν» ἐκάστη πληροφορία ἀντιμετωπίζεται ὡς στατιστικὸν μέγεθος, ἕκαστον δὲ σῆμα θεωρεῖται ὅτι συνιστᾷ καθωρισμένην ἀπάντησιν ἐξ ἀθροίσματος δυνατῶν σημάτων.

Ἐάν ἑτέρον ἐπεχειρήθη διὰ παραμερισμοῦ τῆς αὐτονομίας τοῦ πνεύματος τοῦ ἀνθρώπου νὰ προβληθοῦν ἀρχέτυποι ἔννοιαι, αἵτινες θὰ ἦτο δυνατόν ἐννοιολογικῶς καὶ πειραματικῶς νὰ ἀντικειμενοποιηθοῦν εἰς πρότυπον σύστημα.

Ἡ προσπάθεια αὕτη ἔχει τὸν ἀντίκτυπον εἰς τὴν διαμόρφωσιν νέων ὄρων ὡς τῆς ὁμοιοστάσεως καὶ τῆς ὑπερσταθερότητος κατὰ τὸν φυσιολόγον Cannon καὶ τὸν τεχνολόγον Ashby.

Πᾶσα σωματικὴ νόσος ἐκλαμβάνεται σήμερον καὶ ἐρμηνεύεται ὡς διαταραχὴ τῆς δυναμικῆς ἰσορροπίας τῆς ἀνταλλαγῆς ἢ ὡς ἐκτροπὴ τῆς ὁμοιοστατικῆς καταστάσεως τοῦ ὄργανισμοῦ. Δημιουργεῖται ὡς ἐκ τούτου ὁ ὅρος «Κυβερνητοπάθεια» ὡς ἔκφρασις τῆς διαταραχθείσης ὁμοιοστάσεως.

Πλέον δυσκολωτέρα εἶναι ἡ μετάπτωσις ἀπὸ τῆς ἐννοίας τῆς «ζωῆς» εἰς τὴν ἔννοιαν «τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς». Καὶ τοῦτο διότι οἱ πάντες εἶναι σαφῶς πεπεισμένοι ὅτι ἡ ζωὴ μας χρονικῶς ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς γεννήσεως μέχρι τοῦ θανάτου. Κατὰ τὴν «Κυβερνητικῆν» ὅμως ἄποψιν τοῦτο οὐδόλως εὐσταθεῖ.

Ἐὰν ἀναλογισθῶμεν, ὅτι ἕκαστος ἀνθρώπος ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του ἐξελλίσσεται ὄντογονικῶς εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν διαμόρφωσιν τοῦ σχήματός του καὶ τῆς προσωπικότητός του, ἦτοι ἐξασθενεῖ εἰς προγραμματιστικὴν ἰσχύν, συνειδητοποιήσωμεν δὲ τὸ γεγονός ἀπ' ἑτέρον, ὅτι ὁ θάνατός του ταυτίζεται μὲ τὴν γέννησιν, θὰ πρέπει νὰ ἀναζητηθοῦν νέα κριτήρια τῆς ἀτομικότητός του. Αὕτη συγκροτεῖται ἐκ τῆς συχρότητος τῶν γενετικῶν φορέων, τῶν εὐρισκομένων εἰς τὴν διπλὴν ἔλικα ἀμφοτέρων τῶν γόνων καὶ χρωμοσωμιακῶν καταβολῶν.

Εἶναι σαφές, ὅτι αἱ μόναι ιδιότητες ἀπὸ τὴν Ἀρχαιότητα, αἵτινες οὐδεμίαν ἢ μικρὰν μεταβολὴν μέχρι σήμερον ὑπέστησαν, εἶναι γενετικῆς φύσεως.

Ἐπὸ τὸ πρῖσμα τοῦτο καὶ ἡ πνευματικὴ μας δημιουργία ἀποτελεῖ τμήμα τῆς ἀνθρωπίνης ὑποστάσεως, διότι μᾶς ἐπιτρέπει πέραν τῶν μαθητῶν μας καὶ τῆς γραπτῆς μας κληρονομίας, νὰ ἐπιζῶμεν. Δὲν πρόκειται μόνον διὰ τὴν πνευματικὴν συγκρότησιν τῆς προσωπικότητός μας, ἀλλὰ πολὺ περισσότερον ἴσως διὰ τὰ συναισθήματά μας καὶ τὴν προσωπικὴν ἀκτινοβολίαν, διὰ τῶν ὁποίων ἐπιτυγχάνεται νὰ παραμένωμεν ἐξακουλουθητικῶς εἰς τὴν ἀνάμνησιν ἄλλων ἀνθρώπων.

Ἐδῶ ἀκριβῶς ἔγκειται ἡ ἀξία τῆς γενετικῆς πληροφορίας καὶ ὁ ὄρισμός τοῦ ἀνθρώπου ὡς «ζῶου πολιτικοῦ», ἤτοι μέρους ἑνὸς συστήματος ἐπικοινωνίας μὲ ἄλλους ἀνθρώπους μὲ ἐξατομικευμένην ὑπόστασιν.

Πέραν τούτων, θὰ ἠδύνατό τις, ὁρμώμενος ἐκ τοῦ «Κυβερνητικοῦ» τρόπου σκέψεως, νὰ ὀδηγηθῆ εἰς μίαν σύγχρονον περὶ φύσεως φιλοσοφικὴν ἐρμηνείαν. Θὰ παρεῖχεν αὕτη εἰς τὸν Ἱατρόν, πλὴν τῶν ἀπαραιτήτων στοιχείων τῆς δι' ἠλεκτρονικῶν διερευνητῶν διαγνώσεως, τὸ βάθρον μιᾶς νέας κοσμοθεωρίας καὶ θὰ ἐπέτρεπε τὴν ἁρμονικὴν ἔνταξίν του εἰς τὸν περιβάλλοντα τοῦτον κόσμον ὡς καὶ τὴν βαθυτέραν κατανόησιν τῶν ἀσθενῶν του.

Ὁ φόρος διὰ τὴν αὔξησιν πάσης γνώσεως καὶ τῆς «Κυβερνητικῆς» ὡσαύτω, εἶναι ὑψηλός. Μείωσις τῆς σωματικῆς μας ἀποδόσεως, πολλαπλασιασμός τοῦ ἄγχους καὶ μεγαλυτέρα νοσηρότης.

Ἡ «Κυβερνητοπάθεια», συνέπεια τῆς μηχανικῆς τεχνολογικῆς ἐπικρατήσεως τῶν καιρῶν μας, θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀντισταθμισθῆ μόνον διὰ τῆς βαθείας περισυλλογῆς, τῆς καλυτέρας ἐκπαιδεύσεως καὶ μιᾶς εἰς βάθος Παιδείας.

Θὰ συναντώμεθα τότε μετὰ τοῦ Mitscherlich εἰς τὴν ἀναζήτησιν μιᾶς ἀληθῶς ἀνθρωπιστικῆς ἐπιστήμης ἐπὶ τῇ βάσει κυβερνητικῆς ἐρμηνείας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς.

Ἐὰν ἀποπειρῶμαι σήμερον νὰ ὀμιλήσω διὰ τὴν σχέσιν τοῦ πνεύματος πρὸς τὴν φύσιν, ἤτοι διὰ θέμα φιλοσοφικόν, θὰ ἠθελον εὐθὺς ἀμέσως ἐξ ἐπόψεως μεθολογίας νὰ ἐξάρω δύο τινα, ὅτι ὡς Ἱατρός ἐκκινῶ ἀπὸ φυσιολογικὴν καὶ ἱατρικὴν βάσιν καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ τὴν πεποίθησίν μου ὅτι, καὶ ἐὰν καταλήξω εἰς τὸν δυῖσμόν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς φύσεως, ἡ ὅλη μου προσπάθεια κατευθύνεται εἰς τὴν ἀπόδειξιν ὑπάρξεως οὐσιαστικῆς σχέσεως μεταξὺ τούτων.

Προτάσσεται ἐν ἀρχῇ τὸ ἐρώτημα ποία ἡ διαφορὰ καὶ ποῖον τὸ κοινὸν μεταξὺ τῶν Φυσικῶν καὶ Θεωρητικῶν Ἐπιστημῶν; Συνθέτουν εἰσέτι, πνεῦμα καὶ φύσις, ἐγὼ καὶ κόσμος, τὰ θεμελιώδη προβλήματα τὰ ὁποῖα ὁ Ἐπιστήμων καὶ τοῦ φυσιολογικοῦ καὶ τοῦ θεωρητικοῦ κύκλου θὰ ἀντιμετωπίσῃ εἰς ὅλην τὴν ζωὴν.

Εἶναι ἀληθές ὅτι τὸ πνεῦμα, μὲ τὴν ἀπεριόριστον δύναμιν ἐν τῷ χώρῳ καὶ

τῷ χρόνῳ, κατώρθωσε νὰ διεισδύσῃ εἰς τὸν μικρόκοσμον τῆς Φυσικῆς καὶ νὰ ἀποδεσμεύσῃ τὰς ἀπεριορίστους δυνάμεις πρὸς τὸν συνθέτον. Θὰ κυριαρχήσῃ τῶν δυνάμεων τούτων ὁ ἄνθρωπος διὰ νὰ τὰς κατευθύνῃ πρὸς τὴν Δημιουργίαν; Ἴδον τὸ πρόβλημα, τὸ ὁποῖον μόνον ὁ ἄνθρωπος ὡς ἐλευθέρᾳ συνείδησις μὲ τὴν συναίσθησιν τῆς δεσμεύσεως πρὸς τὰς αἰωνίας ἀξίας καὶ μὲ τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ὑψίστης του εὐθύνης, ἴσως νὰ ἐπιλύσῃ.

Δικαιοῦται κατόπιν τούτου ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος τὰς ἀποφασιστικὰς διὰ τὴν συμπεριφορὰν τοῦ ἀνθρώπου τεχνολογικὰς ἐξελίξεις τοῦ αἰῶνος νὰ παρίδῃ καὶ νὰ τὰς ἀγνοήσῃ;

Ἀκριβῶς ἐδῶ τοποθετεῖται ἡ ὑποχρέωσίς του. Νὰ περιλάβῃ τὰς ἀποφασιστικὰς διὰ τὸ ἀπώτερον μέλλον ἐπιτεύξεις εἰς τὴν πνευματικὴν του δικαιοδοσίαν, προσδίδων εἰς ταύτας τὴν θετικὴν ἢ ἀρνητικὴν των ἀξίαν. Δὲν εἶναι ὀρθὸν ἢ τεχνολογικὴ ἐξέλιξις τοῦ 20οῦ αἰῶνος νὰ προχωρήσῃ χωρὶς τὴν ἠθικὴν καθοδήγησιν τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ εὐθύνη τοῦ αἰῶνος μας βαρύνει ὅσους πιστεύουν ὅτι δύνανται μόνον διὰ τῆς Θετικῆς Ἐπιστήμης νὰ συλλάβουν τὴν ἔννοιαν τῆς ζωῆς εἰς τὸ ἀπροσμέτρητον βάθος της.

Πῶς εἶναι δυνατόν, νὰ μὴν ἐπαρκοῦν αἱ ἱστορικαὶ λύσεις τὰς ὁποίας προσφέρουν ὁ Πλάτων καὶ ὁ Κάντ μὲ τὸν ὑπερβατικὸν Ἰδεαλισμόν;

Ἀπεμακρύνθημεν τόσον τούτων καὶ κινούμεθα σήμερον ὑπὸ τὸ κράτος τῆς πνευματικῆς ἀναρχίας εἰς ἀγόνους περιοχὰς μετὰ πολλῶν στοιχείων βαρβαρότητος.

Τί μᾶς ἀπέμεινεν;

Ἐχρωκόπησαν αἱ Ἠθικαὶ Ἐπιστήμαι ἢ ἀπλῶς δὲν εἰσηκούσθη ἡ φωνή των; Ὀδνηρὰ ἐρωτήματα.

Πῶς θὰ ἐπιτύχωμεν νὰ διαμορφώσωμεν, εἰς τὸν κατατρυχόμενον ἀπὸ τὰς ἀντιθέσεις του σημερινὸν κόσμον, τὸν νέον οὐμανισμόν;

Αἰσθανόμεθα τὴν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην δι' ἓν νέον παρόν, εὐελπιστοῦντες νὰ θεμελιώσωμεν τὴν νέαν ταύτην πίστιν εἰς τὴν πνευματικὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου. Θὰ ἦτο τοῦτο ἴσως ἡ μεγαλυτέρα προσφορὰ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα, προσφορὰ τεραστία ἐὰν ἐπετυγχάνετο ἡ σύζευξις τῆς πνευματικῆς καὶ σωματικῆς φύσεώς του εἰς μίαν ἀδιάσπαστον ἐνότητα.

Κατὰ τὴν οἰκοδόμησιν τῆς νέας μορφῆς οὐμανισμοῦ ἢ προσπάθειά μας δὲν πρέπει νὰ κατατείνῃ εἰς τὴν δημιουργίαν ἐνὸς πνευματικοῦ πόλου χαρακτηριζομένου μόνον ἐκ τῆς ἀντιθέσεώς του εἰς τὸν διαλεκτικὸν ὕλισμόν.

Διὰ νὰ διατηρηθῇ, διὰ νὰ σωθῇ ὁ ἀνθρωπιστικὸς χαρακτήρ τῆς Ἰατρικῆς

ἀποστολῆς, προβάλλει ἐπιτακτικὴ ἢ ἀνάγκη τῆς περιφρουρήσεως τῶν παλαιῶν ἀρχῶν τοῦ ἰδεαλισμοῦ καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως.

Θὰ ἀποτελέσῃ τοῦτο τὴν μεγίστην ἀναγνώρισιν δι' ὅλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι εἶχον ταχθῆ νὰ διαμορφώσουν εἰς ἀποφασιστικὰς στιγμὰς τὴν Ἰατρικὴν Κοινωνίαν καὶ εἶχον τὴν διορατικότητα καὶ τὸ ὑπέροτατον θάρρος νὰ ἀντιτάξουν εἰς τὸν ἐγω-κεντρικὸν ἕλισμὸν τὰς ὑψίστας ἀρετὰς τοῦ ἀνθρώπου.